

Turèll, Turèll

Den 38-årige forfatter udgiver sine bøger nummer 65 og 66 - og udgivelsestempoet synes nu at være et problem ligesom Turèlls alder synes at være det

Af
Henrik Wivel

Det mærkelige ved Dan Turèlls kriminalromaner er at de er ganske gode, selv om forfatteren ikke er særlig god til at skrive dem. Man irriteres over deres utrolige diletteranti samtidig med at man hygger sig gevaldigt med dem.

Dan Turèll har siden 1981 skrevet 6 kriminalromaner med »Mord ved Runddelen« som absolut højdepunkt og den nys udkomne »Mord i September« som absolut lavpunkt.

Det siler ned bogen igenem og dens plot er da også blevet særdeles udvandet, ligesom hele handlinggangen er usandsynlig hinsides al rimelighed. Dertil kommer en melodramatisk og helt usmagelig slutning, der berører bogen dens sidste rest af troværdighed.

Det har hidtil været pointen i Turèlls krimier, at mordet kun var et påskud til at fortælle en anden historie. Så at sige den afgørende begivenhed, der lukkede op mod en omfattende miljømæssig som menneskelig geografi nedenunder. Men i »Mord i September« er der simpelthen for mange mord til at det kan lade sig gøre. Det skaber også problemer for Turèlls to hovedpersoner, der er gennemgående fra roman til roman: Den anonyme Chandler, Hammet'ske jæg-fortæller,

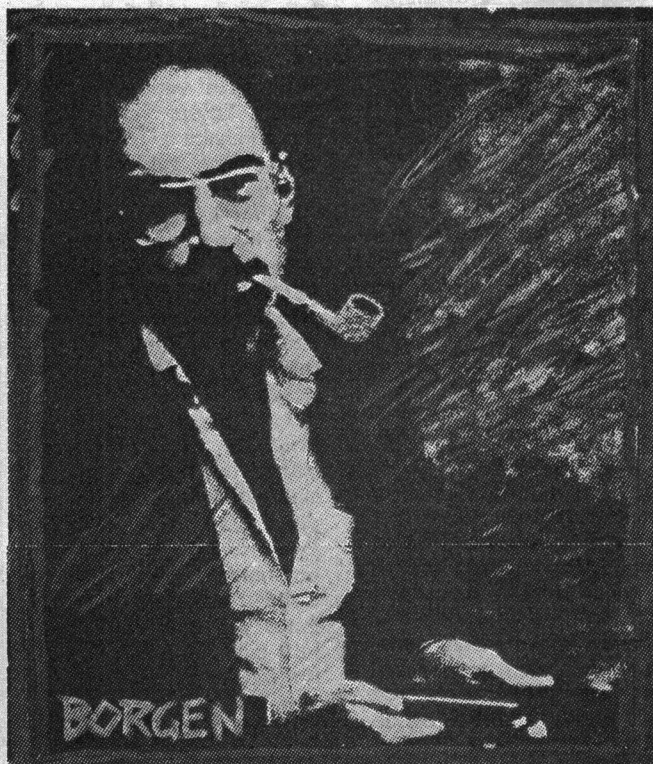
en halvfordrukken og forhutlet journalist ved boulevardpressen og så kriminalkommissær Ehlers en lille senet og udholdende mand fra politiets drabsafdeling.

De moralske udsagn, der hidtil har gemt sig nok så underfundigt bag en maske af kynisme og fuldstændig livslede hos de to herrer, bliver her til underligt frit svævende postulater, der hæftes på ved bogens slutning. Det betyder dog ikke at der ikke er noget at komme efter. Turèll skriver stadig godt og mestrer kriminalgenrens sprog til fulde: fyndigt, sort og uhammet

Så der er stadig masser af præcise sansninger at hente om danskernes dagligdag, om København, der jo om noget er Turèlls konkrete og sjælelige landskab, og om livets småfilosofiske banaliteter i almindelighed. Dem kender Turèll om nogen, disse små anekdotiske hændelser og hverdags erfaringer med livet. Det er overhovedet Turèlls force som forfatter, at han har indgivet hverdagen og dens trivielle liv betydning og fylde.

Poesi og livsvisdom

Netop hverdagens styrke er også hjertet i Turèlls nye digtsamling »Kom forbi«, hvori han mellem nye ting har samlet en række digte op, som har været trykt i dagspresse og tidsskrifter gennem de senere år. Når man bærer over med Turèlls løsagtige kriminalintrige er

Dan Turèll i Peder Bundgaards streg.

det jo fordi han kan sanse så sensitivt og begavet. Og denne egenskab kommer fuldt til sin ret i hans digte, der med deres åbne og ligefremme form hæver knækprosaen op på det niveau, hvor den bliver til poesi og livsvisdom.

Når Dan Turèll kører i bus ser han det samme som vi andre ser og mærker men han føler noget ved det og han skriver det ned, gud-hjælpemig! Så det står som et centralt udsagn her i tilværelsen. Det er meget godt gjort. Eller han kan beskrive, hvorledes han går ned ad Gl. Kongevej med sin datter og fortæller hende at den hedder Gl. Kongevej og alle andre veje noget andet, så det gør ondt af fryd at læse det.

Men der er kommet en underlig skurren ind hist og her hos Turèll, som det i øvrigt gælder mange af de andre 40-årige for tiden. De er begyndt at skrive om døden alle sammen. Den duk-

ker op som en mærkelig anfægtelse og skrækvision rundt omkring og som noget 68-generationen med fremtid bag sig må tage stilling til. Således også hos Turèll der kredser – helt uvant – om dens afgrundsdybe tomhed i et digt.

Så kan jeg bedre lide når Turèll forholder sig lidt ironisk til alderdommen og til ikke længere at tilhøre avantgarden i den kunstneriske frontlinje. Som eksempelvis i denne lille perle:

»Mit syn bliver stadig dårligere. I aften/ mente jeg at se et par/ i tæt omfavelse/ hundrede meter fremme/ ad Frederiksberg Allé. Da jeg nåede derhen/ viste det sig at være et reklameskilt/ for isvafler.

Dan Turèll: Mord i September. Kriminalroman. 206 sider. Borgen. Kr. 118,00.

Dan Turèll: Komforbi. Digte. 112 sider. Borgen. Kr. 118,00. Udkommer i dag.